

Euripides

“BACCHAE”

DIONYSUS (SONG)

First Thebes, this Greek land
I have come to disarray: I gave fawn-skins
For the women to wear,
I bid them to venture outside the palace
Watering them with sacred mania.
This city is obliged, whether it wants to or not,
To be taught my Bacchic rites,
Seeing as I am their God.
Once I tune all the things I wish into place,
To another land I shall go.
And there I will reveal my godlike power.
If the Thebans become furious
And with weapons dare
To shun the Maenads from the Mountain,
As their General and Chief Commander,
I will bleed with them, leading them in battle.
For this purpose I changed my form,
And gave a man's appearance
To my divine shape.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

«ΒΑΚΧΑΙ»

Μετάφραση: Μαρίκα Θωμαδάκη

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Σ'αυτήν εδώ τη χώρα των Θηβαίων ήρθα,
εγώ, ο γιος του Δία, ο Διόνυσος.
Με γέννησε του Κάδμου η κόρη, η Σεμέλη
που, χτυπημένη απ'τη φωτιά του κεραυνού,
στον έξω κόσμο μ'έφερε, με βία.
το θεϊκό μου πρόσωπο άλλαξα
και πήρα ανθρωπινή μορφή.
σ'αυτήν πρωτόρθα των Ελλήνων πόλη
με το σκοπό να φανερώσω στους θνητούς
ότι Θεός τους είμαι...
Πρώτη τη Θήβα, την Ελληνίδα τούτη γη,
ήρθα ν'αναστατώσω: έδωσα δέρματα ελαφιού
για να φορέσουν οι γυναίκες
έξω τις ώθησα να βγουν απ'το παλάτι
ποτίζοντάς τες ιερή μανία.
Η πολιτεία τούτη οφείλει, θέλει δε θέλει,
τα βακχεύματά μου να γνωρίσει,
καθώς Θεός θα δείξω ότι είμαι.
Κι αφού τα πράγματα ρυθμίσω όπως θέλω,
σε άλλη γη θα μεταβώ
κι εκεί τη θεϊκή μου δύναμη θα φανερώσω.
Κι αν οι Θηβαίοι οργισμένοι
και με τα όπλα τους τολμήσουν
τις μαινάδες απ'το όρος να εκδιώξουν
στρατηλάτης τους εγώ και αρχηγός τους
θα χτυπηθώ μαζί τους οδηγώντας τις στη μάχη...
Για το σκοπό αυτό μεταμορφώθηκα
και έδωσα όψη αντρική
στη θεϊκή μορφή μου.
Όμως, εσείς, γυναίκες του θιάσου μου,
συντρόφισσες και συνοδοί μου,
υψώστε τα τύμπανα
και ολόγυρα απ'τα δώματα του
βασιλιά Πενθέα ελάτε και χτυπάτε τα
του Κάδμου η πόλη να τ'ακούσει.
Κι εγώ, κινώντας για του Κιθαιρώνα τις πλαγιές,
εκεί που οι Βάκχες βρίσκονται
θα πάρω του χορού το βήμα.

CHORUS

From Asia's land I have come,
Sweet is my labor,
And my fatigue is soothing.
I devote myself to Bromius, the Bacchae,
I glorify him and cry out Evoï, Evan!
Who lurks in the street?
Who lurks in the street? Who?
I advise him to stay in the palace
And let silence keep his mouth closed:
With my hymn, I celebrate our old eternal custom,
And hail Dionysus.
Blessed is the man who knows the sacred rituals of the Gods.
(Luck-be-on-to-you sings)
Piously surround us raising your thyrsus.
At once all the country will join us in our dance,
When Bromius leads the masses.
Thebes, crown yourself with ivy.
Lay out green branches
And surrender your soul to the Bacchae.

ΧΟΡΟΣ

-Απ' της Ασίας έφυγα τη γη
Ο κόπος μου γλυκός
κι η κούραση ανακούφιση
στον Βρόμιο αφιερώνομαι,
τον Βάκχο, δοξολογώ και
φωνάζω ευοί, ευάν.
Ποιος βρίσκεται στο δρόμο;
Ποιος βρίσκεται στο δρόμο; Ποιος;
Στα παλάτια ας μείνει μέσα
και το στόμα του εντελώς
ας κρατήσει κλειστό η σιωπή:
Ύμνο στο Διόνυσο θα ψάλλω ιερό,
Όπως ο νόμος της λατρείας του ορίζει.
Μακάριος ο θνητός
που των θεών τις τελετές γνωρίζει
-Εμπρός βάκχες, βάκχες εμπρός,
τον Βρόμιο
το Θεό τον Θεογέννητο
το Διόνυσο φέрте
στης Ελλάδας τους ευρύχωρους δρόμους
το Διόνυσο το Βροντερό.

-Θήβα, εσύ
με κισσό στεφανώσου·
απλώστε, πράσινα κλαδιά
και στη βακχεία δοθείτε ολόψυχα.
Ευλαβικά τους θύρσους τριγύρω υψώστε.
Αμέσως όλη η χώρα μαζί σας θα χορέψει,
όταν ο Βρόμιος τους θιάσους οδηγήσει
στο βουνό, στο βουνό,
που κατοικία του έχει
το γυναικείο πλήθος
ξεσηκωμένο απ' του Διονύσου τον οίστρο.
-Γλυκεία υπάρχει αρμονία στο βουνό
όταν κάποιος από το θίασο
με δύναμη ανεβαίνει
ντυμένος με δέρμα ιερού ελαφιού
Χοροστατεί ο Βρόμιος κραυγάζοντας ευοί!
ρέει το γάλα στην πεδιάδα
ρέει ο οίνος,
ρέει της μέλισσας το νέκταρ,
Κρατώντας αναμμένο θύρσο,

πηδάει τρέχοντας ο Βάκχος
τους οπαδούς του με χορούς κεντρίζει
και με κραυγές τους ερεθίζει,
ενώ την τρυφερή την κόμη του
στον άνεμο ανεμίζει.
Τέτοια βροντοφωνάζει πάνω στις ιαχές του λόγια:
«Ω Βάκχες εμπρός, ω Βάκχες εμπρός,
το Διόνυσο υμνήστε
με λόγια φρυγικά και υμνωδίες
ακολουθώντας τις μαινάδες
στο βουνό, στο βουνό».

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Ποιος είναι στην πύλη;
Έξω καλέστε τον Κάδμο
εκείνον που έχτισε
και επύργωσε τη Θήβα
Κάποιος ας πάει να αναγγείλει
ότι ο Τειρεσίας τον ζητεί.
εγώ ο γηραιός και αυτός ο
γηραιότερος:
θύρσους ν' ανάψουμε
και μ' ελαφιών τομάρια να ντυθούμε.

ΚΑΔΜΟΣ

Φίλε μου καλέ,
'Ηρθα και εγώ έτοιμος φορώντας
τούτη τη στολή τη θεϊκή·
διότι πρέπει να δοξάζουμε το γιο της
θυγατέρας μου,
το Διόνυσο,
Πού να χορέψουμε;
Πού τα πόδια μας να σύρουμε;
Οδήγησέ με εσύ γέροντα Τειρεσία
εμένα τον πιο γέροντα · γιατί εσύ είσαι σοφός
και δεν θα κουραστώ καθόλου
νύχτα και μέρα
με το θύρσο τη γη να χτυπώ
γέροντες ότι είμαστε
απ' τη χαρά μας το ξεχάσαμε.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Σαν εμένα αισθάνεσαι και συ,
Γιατί και 'γω τη νιότη ξαναβρήκα
και στου χορού θα προσπαθήσω νάμπω τον
ρυθμό.

ΚΑΔΜΟΣ

Από όλους τους πολίτες
μόνοι εμείς για το Βάκχο θα χορέψουμε;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Who is at the gate?
Bid Cadmus, he who built Thebes, to come out here.
Let someone inform him that Tiresias calls on him.
I, an old man, and he, an even older one,
Shall light thyrsi and don fawn-skins.

CADMUS

My dearest friend,
I came prepared wearing my costume,
Because we must worship the son of my daughter,
Dionysus.
Where shall we dance?
Where should we drag our feet?
Lead me the older one, old Tiresias,
Because you are wiser.
I will not tire,
Even if day and night
I strike the earth with my thyrsus.
We will be consumed with rapture
And forget our old age.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

You feel the same way I do,
Because I found youth again
And I will try to join the dance's rhythm.

CADMUS

Are we the only ones from the city that will dance to honor
Bacchus?

TEIRESIAS

Yes, because only we are making the correct choice,
While the others are erroneous.

CADMUS

We are delaying.
Come, take hold of my hand.
Time is of the essence.

TEIRESIAS

To the Gods, our mortal trickery stands no chance.
Those old traditions from our ancestors,
The ones we've had as long as time itself,
No argument will ever overthrow,
In spite of the subtleties sharp minds invent.

CADMUS

Since, Teiresias, you are blind to the daylight,
I will tell you all that occurs.
Here comes Pentheus, Echion's son.
He is hurriedly going towards the palace.
I crowned him king of this land.
He seems very troubled,
He will tell us something new.

PENTHEUS

When I happened to be beyond the borders of my kingdom,
I heard of peculiar mischief that had befallen my city-
Women leaving home for folly things, bacchic rituals,
Cavorting there in mountain shadows
With dances honoring some upstart God,
This Dionysus.
I heard that they have mixing bowls filled to the brim with
wine
In the middle of their meetings.
That they creep off one-by-one into the wilderness
To serve men's beds,
Claiming they are Maenad's on a sacred mission.
Though, instead of Bacchus, they seem to prefer Aphrodite.
As many as I caught,
I bound in chains and sent to prison,
Under the watchful eye of my gaolers.
And the ones that escaped us,

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Ναι. Γιατί μόνο εμείς κρίνουμε σωστά,
ενώ οι άλλοι σφάλουν.

ΚΑΔΜΟΣ

Καθυστερούμε. Έλα, από το χέρι μου κρατήσου.
Περνά η ώρα.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Για τους θεούς εξυπνάδες δε στέκουν
Όσα πατροπαράδοτα
κι όσα οι πρόγονοι μάς άφησαν,
κανένας λόγος δε θα καταλύσει
ούτε κανείς συλλογισμός

ΚΑΔΜΟΣ

Αφού εσύ το φέγγος της ημέρας
Τειρεσία δεν το βλέπεις,
εγώ θα σου λέω όσα συμβαίνουν.
Να, ο Πενθέας του Εχίονα ο γιος,
βιαστικός πηγαίνει στο παλάτι
Εκείνον όρισα τούτης της χώρας βασιλιά.
Ταραγμένος φαίνεται πως είναι.
Κάτι καινούριο θα μας πει.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Όταν έξω από τη χώρα έτυχε να βρίσκομαι
ακούσα για τα περίεργα που έπεσαν στην πόλη
ότι τα σπίτια μας οι γυναίκες εγκατέλειψαν
για χάρη ψεύτικων πραγμάτων, για βακχείες.
Ότι σε τόπους ορεινούς και σκιερούς συχνάζουν
και με χορούς το νέο θεό,
το Διόνυσο τιμούν
ότι αγγεία γεμάτα με κρασί ανάμεσά τους
βρίσκονται κι ότι άλλη εδώ, κι άλλη εκεί
μέσα στην ερημιά πέφτουν κι υπηρετούν των
αντρών τα κρεβάτια,
προφασιζόμενες ότι μαινάδες είναι τάχα
σε ιερή αποστολή.
Όμως, αντί του Βάκχου, την Αφροδίτη προτιμούν.
Όσες λοιπόν τις έπιασα τις κρατούν οι υπηρέτες
σε φυλακές χειροδεμένες και όσες μας ξεφύγανε,
απ'το βουνό θα κυνηγήσω την Ινώ και την Αγαθή,
που με τον Εχίονα με γέννησε,
Και εκείνες, σε παγίδα σιδερόφρακτη
θα κλείσω και γρήγορα θα σταματήσω
τη βλαβερή αυτή βακχεία.
Μα, κάποιος ξένος καθώς λένε ήρθε αγύρτης και
κομπογιαννίτης από τη χώρα της Λυδίας

I will chase from the mountains, Ino and Agave,
 Who bore me from Echion,
 And in iron fences I will bind them,
 So as to quickly put an end to these detrimental rites.
 They say that there came a stranger here,
 An imposter and a charlatan, from Lydia's land.
 With beautiful golden hair and perfumed locks,
 His eyes overflow with wine, and are enriched with the charms
 of Aphrodite.
 Day and night he seduces the maidens' spirit,
 Urging them to partake in bacchic rituals.
 Let him appear in these walls
 And I will put an end to his waiving tresses,
 And cease the beating of his thyrsus,
 For I will cut off his head at a glance.
 He claims to be Dionysus, the God.
 But, what bizarre marvel do my eyes see?
 Tiresias, the prophet and my mother's father,
 Dressed in dappled fawn-skins,
 Wildly waving their Bacchic wand!
 One can laugh at such a sight!
 Grandfather, I cannot fathom as I cast my eyes on you both
 That your ripe old age is considerate to your sanity.
 Aren't you going to drop the ivy off of you?
 Let your hand free itself from the thyrsus you hold,
 My mother's sir!
 You are the cause of these outrageous tidings, Teiresias!
 You want to introduce to our people this stranger as a new
 God.
 Invariably you will earn a hefty amount of money
 Through such mocking prophecies and magical fowls of air!
 If it weren't for the grey tresses that grace your head,
 That maintain my respect upon your face,
 I would have you chain-bound amongst the Bacchantes,
 For introducing horrendous rituals.

CHORUS

Insolent and disrespectful!
 Have you no reverence for the Gods-for Cadmus

μ'ευωδιαστους βοστρυχους
 στα ξανθά του τα μαλλιά
 και με κρασάτα μάτια που θέλγητρα της Αφροδίτης
 έχουνε· με τα κορίτσια αυτός
 νυχθημερόν συναναστρέφεται
 και σε τελετές βακχείας τις παρασύρει.
 Όμως, αν μες σ' αυτό το σπίτι τότε πιάσω
 θα σταματήσει ν' ανεμίζει τα μαλλιά του
 θα σταματήσει και το θύρσο να χτυπά
 γιατί το σώμα απ' το λαϊμό θα του χωρίσω
 κόβοντάς τον.
 Εκείνος λέει πως είναι ο Διόνυσος, ο Θεός,
 Αλλά, τι είναι πάλι τούτο το παράξενο;
 Το μάντη Τειρεσία βλέπω
 και τον πατέρα της μητέρας μου
 ντυμένους με τομάρια ελαφιού πιτσιλωτά
 με θύρσους να βακχεύουν.
 -Μ' αυτά είναι να γελάς -
 Δεν μπορώ, παππού, να σκεφτώ, έτσι βλέποντάς,
 τους δυο σας, ότι τα γηρατειά σας είναι
 μυαλωμένα.
 Δε θα πετάξεις τον κισσό;
 Το χέρι σου ελεύθερο, από το θύρσο δε θ' αφήσεις,
 πατέρα της μητέρας μου;
 Δικά σου έργα είναι τούτα, Τειρεσία·
 Θέλεις να φέρεις στους ανθρώπους
 τον καινούριο εκείνο θεό και με καινούριες
 των πουλιών μαντείες και με πυρομαντείες
 χρήματα να κερδίζεις.
 Αν δε σεβόμουνα των γηρατειών σου τα ολόλευκα
 μαλλιά δέσμιο θα σε κάθιζα
 ανάμεσα στις βάκχες,
 αφού εισάγεις άθλιες τελετές.

ΧΟΡΟΣ

Αλλόκοτε και ασεβή!
 Τους θεούς και τον Κάδμο δε σέβεσαι
 που σαν στάχυ σ' έσπειρε στη γη;

Who sowed you like a seed on the earth?

You, Echion's son,

Give such vulgar insults to your kin ?

TEIRESIAS

This new God, whom you ridicule-

It is impossible for me to tell you

How immense his greatness will be

Throughout the lands of Greece.

For humans, my boy,

Two things are preeminent:

First, Goddess Demeter-

She is the earth,

Since she feeds mortals with grains.

The second one came later.

Founder of wine, the equivalent of grain.

He introduced it among mortal men.

When they drink up what streams from the vine,

Unhappy mortals are released from pain.

It grants them sleep and allows them to forget their daily troubles.

Apart from wine, there is no cure for human hardship.

He, who is a God,

Is offered as a treaty to the other Gods,

So that in his name men can enjoy his gifts.

Believe me, Pentheus,

And don't boast that authority gives strength to humans.

Accept the God in your lands,

Honor him with sacrifices, with Bacchic worship,

And on your head you shall wear a crown.

CHORUS

Old man,

With your words you have not disgraced Apollo,

While you honored Dionysus, as a great God,

Showing your moderation.

CADMUS

My child, Tiresias has advised you well.

Stay close to us

And from the laws do not stray.

Εσύ, γιε του Εχίωνα

καταντροπιάζεις τη γενιά σου;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Ο νέος τούτος ο θεός που εσύ περιγελάς,
μου είναι αδύνατο να πω πόση σε όλη την Ελλάδα
μεγαλοσύνη θ' αποκτήσει.

Γιατί για τους ανθρώπους, αγόρι μου,
δύο είναι εκείνα που πρωτεύουν:

πρώτον, η Δήμητρα Θεά-που είναι η γη,
εφόσον τους θνητούς με στάρι τρέφει.

Δεύτερον, αυτός που έπειτα ήρθε,

που το κρασί ανακάλυψε,

ισάξιο με το στάρι, και στους ανθρώπους έφερε,
αυτό διώχνει τις λύπες

των άμοιρων θνητών

που όταν χορτάσουν της αμπέλου τους χυμούς

μέσα στον ύπνο λησμονούν τις καθημερινές τους
πίκρες και δεν υπάρχει γιατρικό καλύτερο
στους πόνους απ' αυτό.

Αυτός, που είναι θεός, προσφέρεται σπονδή στους
άλλους τους θεούς, ώστε για χάρη του
οι άνθρωποι να έχουν τ' αγαθά τους.

Εμένα πίστεψε, Πενθέα,

Και μην καυχάσαι πως η εξουσία

δύναμη στους ανθρώπους δίνει

Το θεό στη χώρα να δεχτείς να τον τιμήσεις με

σπονδές, με βακχικές λατρείες

και στο κεφάλι σου στεφάνι να φορέσεις.

ΧΟΡΟΣ

Γέροντα, με τα λόγια σου

το Φοίβο δεν ντροπιάζεις,

ενώ το Διόνυσο τιμάς

ως μέγα θεό

δείχνοντας σωφροσύνη.

ΚΑΔΜΟΣ

Παιδί μου, ο Τειρεσίας

σε συμβούλευσε καλά.

Μείνε κοντά μας

και από τους νόμους μην ξεφεύγεις.

PENTHEUS

Keep away! Do not touch me with your sinful hand!
Do not infect me with your Bacchic foolishness!
I will find the way to take revenge on this fellow
Who teaches you this absurdity.
Away, make no haste, the rest of you,
To the city, to search for this stranger with the girly looks.
He introduces a new illness to the women
And leaves stains on their bed sheets.
As soon as you hunt him down,
Bring him here in chains,
Akin to one who deserves to be stoned to death,
He shall die by the people's hand.
A bitter Bacchic end awaits him in Thebes.

TEIRESIAS

You unhappy man,
You have no idea where your words are leading you.
Alas, Cadmus, let us be away,
And lets pray to Dionysus, for this savage,
And for the city.
Well, let us venture to go honor the son of Zeus,
And let us hope Cadmus,
That Pentheus shan't bring mourning
To your house.

CHORUS

A short time life has
And as long as the course of life continues
The many someone will pursue,
Hence losing the few.
The godlike son of Zeus
Rejoices at celebrations
And loves peace.
It seems true to me that
Heart and mind should be kept away

ΠΕΝΘΕΑΣ

Μακριά! Μην απλώνεις το χέρι σου!
Στις βακχικές σου τελετές
και τη βλακεία σου
μη μου μεταδίδεις.
Κι αυτόν εδώ το δάσκαλο
του παραλογισμού σου
θα βρω τον τρόπο
στη θέση του να βάλω.
Εσείς οι άλλοι τρέξετε
στην πόλη για να βρείτε
τον ξένο με τη θηλυκιά μορφή
που αρρώστια νέα
στις γυναίκες έφερε
και τα σεντόνια τους μολύνει.
Μόλις τον πιάσετε, δεμένο
να τον φέρετε εδώ.
Όπως αυτός που του αξίζει λιθοβολισμός
έτσι κι εκείνος θα πεθάνει απ'το λαό,
πικρές βακχείες στη Θήβα θα γνωρίσει.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Δυστυχισμένε, δε ξέρεις
που σε παν τα λόγια σου
Όμως, εμείς, Κάδμε, ας φύγουμε
Και ας ικετεύσουμε το Διόνυσο
Γι' αυτόν τον εξαγριωμένο
και για την πόλη.
Λοιπόν, ας πάμε, το γιο του Δία
να τιμήσουμε το Βάκχο.
Κι ας ευχηθούμε Κάδμε,
μη φέρει πένθος ο Πενθέας
στο δικό σου σπίτι.

ΧΟΡΟΣ

Βραχύς ο χρόνος της ζωής.
και όσο διαρκεί ο βίος
τα πολλά κάποιος επιδιώκει
κι έτσι χάνει και τα λίγα.
-Το θεϊκό παιδί του Δία
χαίρεται στις γιορτές
και την Ειρήνη αγαπά
Σωστό μου φαίνεται πως είναι
καρδιά και νου να κρατάει κανείς μακριά
από ανώφελες σοφίες.
Ότι ο λαός πιστεύει και λατρεύει
ανεπιτήδευτα

From petty knowledge.
Whatsoever the people believe and adore
Unskillfully,
That alone will I accept.

ZEIBEKIKO

CHORUS

Sweet harmony exists in the mountain,
When someone from the company
Rises with strength,
Wearing the sacred fawn-skin,
Bacchus leads the chorus crying out: Evoï!
Flowing is the milk in the valley,
Flowing is the wine,
Flowing the nectar from the bee.
Holding a lit thyrsus,
Bacchus runs dashingly,
He lures his opposition with dances,
He charms them with bellows,
While his silky tresses flow with the wind.

THERAPON (SOLDIER)

Pentheus, we've come here
With the spoils you sent us to hunt for.
This savage was calm
And did not attempt to escape.
Although, the Bacchants you held captive
Have escaped
And in the meadows they run now frolicking about.
Their chains fell off
Without a human hand to help undo them.
And many more marvels
Has this one done in Thebes.

PENTHEUS

So stranger, your body does not seem at all revolting
For our women to admire.
Your braid is loose,
Flowing upon your cheek,
Brimming with passion,
Without an inkling of fray.

αυτό και γω μονάχα θα δεχτώ.

ΘΕΡΑΠΩΝ

Πενθέα, φτάσαμε εδώ
μ'αυτή τη λεία που μας έστειλες
να κυνηγήσουμε,
Αυτό το αγρίμι ήταν ήρεμο
και δεν προσπάθησε να φύγει
Οι Βάκχες όμως πάλι
που εσύ αιχμαλώτισες
και κράτησες στη φυλακή δεμένες,
ελευθερώθηκαν
και στις κοιλάδες τρέχουνε πηδώντας
Τα δεσμά τους από μόνα τους λύθηκαν,
χωρίς ν'αγγίξει ανθρώπου χέρι
Και άλλα θαύματα πολλά
τούτος εδώ στις Θήβες έκανε.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Ξένε, λοιπόν το σώμα σου δεν
θα το βρίσκουν άσχημο οι γυναίκες
Λυτή η πλεξούδα σου
χυτή πάνω στο μάγουλό σου
γεμάτη πόθο
δίχως της πάλης χνάρι.
Δέρμα λευκό απ'τις περιποιήσεις έχεις,
Πρώτα όμως πες μας

White skin-an indication of pampering yourself.

But first of all, tell us what race you belong to.

DIONYSUS

Lydia is my native land.

PENTHEUS

Where did you learn these rituals you bring to Greece?

DIONYSUS

The son of Zeus, Dionysus, taught me.

PENTHEUS

Tell me, were you awake or in a slumber when he convinced you?

DIONYSUS

It was face-to-face that he revealed his mysteries to me.

PENTHEUS

And what is the essence of these rites?

DIONYSUS

That cannot be revealed to uninitiated mortals.

PENTHEUS

What is the profit that these believers gain?

DIONYSUS

You are not allowed to listen

But it is worth knowing.

PENTHEUS

So tell us then, since you've seen the God clearly,

What was he like?

DIONYSUS

The way he wanted to be.

I was not the one to order this.

PENTHEUS

So, you first came to us, to present this God?

DIONYSUS

All the barbarians already perpetuate his rituals.

PENTHEUS

Do you perform his rituals

το γένος σου ποιο είναι;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πατρίδα μου είν'η Λυδία.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Από πού έμαθες αυτές τις τελετές

Που στην Ελλάδα φέρνεις;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ο γιος του Δία, ο Διόνυσος μας έμαθε.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Για πες μου, ξύπνιο

ή στον ύπνο σου σε έπεισε;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τον έβλεπα και μ'έβλεπε

Και μούμαθε τις τελετές.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Και ποιο είναι το νόημα

των τελετών αυτών;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αυτά δε λέγονται

σε αμήνητους θνητούς.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Σε τι ωφελούνται

όσοι πιστέψουν;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Δεν επιτρέπεται ν'ακούσεις,

όμως αξίζει να γνωρίζεις.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Για πες λοιπόν, αφού είδες το θεό,

πώς ήταν ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Όπως ήθελε. Δεν το όριζα

εγώ αυτό.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Έρθες λοιπόν πρώτα σ'εμάς

φέρνοντας το θεό;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Όλοι οι βάρβαροι

τελούν τα όργιά του.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Και τις ιερουργίες του

By day or by night?

DIONYSUS

By night mostly,

The darkness is well-respected.

PENTHEUS

You deserve to be punished for your arrogant answers.

DIONYSUS

Your ignorance and disrespect for the God

Will cause great harm to you.

PENTHEUS

Such audacity! This Bacchic God

Has taught you to handle words with wit!

DIONYSUS

Tell me what am I to suffer,

What horrible punishment you prepare for me.

PENTHEUS

Deep in the dungeons I will keep you.

DIONYSUS

The God will set me free when I will it so.

Even now, the God is near and he detects my suffering.

PENTHEUS

And where is he? Why do my eyes not see him?

DIONYSUS

He is by my side, but you are disrespectful and cannot see him.

PENTHEUS

Seize him! He dares to scorn me and Thebes!

Lock him up within the horse's stalls.

There he will be contempt to look upon the murky rays of darkness.

DIONYSUS

When facing Dionysus you will repent,

For saying that he is not a God.

For by unjustly treating me,

You imprison him.

νύχτα τις κάνεις ή ημέρα;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τη νύχτα περισσότερο·

σεμνό είναι το σκότος.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Για τα σοφίσματά σου,

αξίζει να να τιμωρηθείς.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κι εσύ για την ασχετοσύνη σου

και την ασέβεια προς το θεό.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Είσαι θρασύς!

Ο Βάκχος δε σε άφησε

αγύμναστο στα λόγια.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πες μου τι πρόκειται να πάθω.

και ποια δεινά μου ετοιμάζεις;

ΠΕΝΘΕΑΣ

Μέσα στη φυλακή

θα σε κρατήσω

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Θα μ'ελευθερώσει ο θεός

μόλις εγώ θα το θελήσω.

Και τώρα όσα πάσχω

είναι κοντά μου

και τα βλέπει ο θεός.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Και πού είναι;

Γιατί τα μάτια τα δικά μου

δεν τον βλέπουν;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Δίπλα μου είναι·

αλλά εσύ είσαι ασεβής

και δεν τον βλέπεις.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Αρπάξτε τον·

περιφρονεί εμένα και τη Θήβα.

Φυλακίστε τον κοντά στον στάβλο των αλόγων.

Εκεί θα βλέπει το σκοτάδι το βαθύ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μπρος στον Διόνυσο θα απολογηθείς,

που λες ότι θεός δεν είναι.

Γιατί εμένα αδικώντας,

εκείνον φυλακίζεις.

SONG BETWEEN DIONYSUS AND CHORUS

CHORUS

Do you not see the fire?
Throw to the ground the bodies that tremble,
Throw to the earth the bodies, Maenads,
Because the Lord is approaching, the son of Zeus.

ΧΟΡΟΣ

Τι οργή, τι οργή
κατακαίει τον Πενθέα
Γρήγορα στα δίχτυα θα με πιάσει
γιατί τον Βρόμιο λατρεύω
Τον αρχηγό μου
τον κρατάει δέσμιο
στη σκοτεινιά της φυλακής.
Βλέπεις αυτά, παιδί του Δία;
Διόνυσε, σε πόλεμο αναγκάζουν
τους προφήτες σου.
Έλα μ'ορμή,
και γίνου τιμωρός στην ύβρη
του άνδρα του φονιά.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αλίμονο! Ακούστε με, ακούστε τη φωνή μου,
Βάκχες, Ω!, βάκχες, αλίμονο!

ΧΟΡΟΣ

Ποιος είν'αυτός; Ποιος κι από πού
η φωνή του Εύιου με ανακάλεσε;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αλίμονο! Αλίμονο! Πάλι φωνάζω εγώ
της Σεμέλης και του Δία ο γιος.

ΧΟΡΟΣ

Ω, ω, Δέσποτα, δέσποτα, (σου απαντώ)
στο θιάσό μας έλα τώρα
ω, Βρόμιε, ω, Βρόμιε.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τράνταξε τη γη, ιερέ σεισμέ!

ΧΟΡΟΣ

A, α,
Το δώμα του Πενθέα τρέμει
Και πέφτει.
-Ο Διόνυσος είναι στο παλάτι.
-Προσπέστε, τον προσκυνούμε · ω...
-Είδατε τα πέτρινα επιστύλια
απ'τις κολόνες πέφτουν!

DIONYSUS

Foreign women,
Stricken with fear you lie trembling on the ground?
Raise your wilted bodies now.
Be brave, rid your bodies of terror.

CHORUS

Harmonious light
From our sacred rituals
Immense joy you have brought to me
Once I saw you in the abyss of my soul.

DIONYSUS

I, alone freed my bondages without any labor.

PENTHEUS

I have suffered many hardships!
That stranger, who until now I kept well-bounded,
Managed to escape.
Ha! There is the man! What is the meaning of this?
How dare you appear in front of my palace?
How did you get out?

DIONYSUS

Compose yourself, contain your anger.

PENTHEUS

How did you free yourself and get out?

DIONYSUS

Do you curse Dionysus, or praise him?

PENTHEUS

-Ο Βρόμιος μέσ' απ' το παλάτι
θ'αλαλάξει.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Άναψε του κεραυνού
τη λαμπερή φωτιά!
Πυρπόλησε και κάψε το δώμα του Πενθέα.

ΧΟΡΟΣ

A, α,
Τη φωτιά δε βλέπεις;
Ρίξτε κατάχαμα
τα σώματα που τρέμουν
ρίξτε στη γη τα σώματα, Μαινάδες ·
γιατί έρχεται ο άρχοντας, του Δία ο γιος

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Γυναίκες ξένες, έτσι απ' το φόβο χτυπημένες
πέσατε καταγής; Σηκώστε τώρα όρθιο το σώμα
με θάρρος διώξτε τον τρόμο απ' το κορμί.

ΧΟΡΟΣ

Φως χαρμόσυνο
των ιερών μας τελετών
πόση χαρά μου έφερες
όταν σε είδα μέσ' την ερημιά μου.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Εγώ ο ίδιος λευτερώθηκα χωρίς κανένα κόπο.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Έχω πάθει δεινά.
Μου ξέφυγε ο ξένος
που, μέχρι πριν λίγο,
με δεσμά τον κρατούσα καλά.

A,α,

Αυτός εδώ είναι!

Τι είναι αυτά;

Πώς εμφανίζεσαι έτσι
στο παλάτι μου μπροστά;
Πώς βγήκες έξω;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μην ταράζεσαι,
συγκράτησε την οργή σου.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Πώς λύθηκες και βγήκες έξω;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Βρίζεις τον Διόνυσο ή τον υμνείς;

ΠΕΝΘΕΑΣ

I order all the gates surrounding the palace to close!

DIONYSUS

What is this? Do Gods not possess the power to pass through
walls?

MESSENGER

Pentheus, ruler of this land of Thebes,
I just arrived after having left Cithaeron.

PENTHEUS

What information do you so hurriedly bring?

MESSENGER

I saw the Bacchants,
Running with rage,
Furiously flinging their fair legs,
As they were leaving this earth.
I came, because I must tell you my Lord,
As well as the other citizens,
The horrific things they do
That well surpass miracles.
Nevertheless, I covet your command:
Should I speak the truth for all their doings,
Or should I hinder my tongue.
Because I am fearful, my Lord,
Of your royal rage.

PENTHEUS

Speak freely, to me you shall be innocent.
Keep in mind that however freakish you describe these
Bacchic rites, will be the measure of punishment I will
Bestow to the man who taught the women these rituals.

MESSENGER (SINGS)

Διατάζω να κλείσουν όλοι οι πύργοι γύρω-γύρω.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μα τί'ν'αυτά;
Δεν περνάν και από τείχη οι θεοί;

ΑΓΓΕΛΟΣ

Πενθέα, κραταιέ αυτής της χώρας, των Θηβών,
τον Κιθαιρώνα άφησα και ήρθα.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Και ποια είναι η είδηση
που βιαστικός μου φέρνεις;
ΑΓΓΕΛΟΣ
Είδα τις βάκχες μαινόμενες
να τρέχουν με οίστρο
τινάζοντας τα λευκά τους πόδια
καθώς άφηναν τη γη αυτή.
Ήρθα, γιατί πρέπει να σου πω
εσένα άρχοντα αλλά και σ'όλους τους πολίτες,
πως φοβερά πράγματα κάνουν
που ξεπερνούν πολύ τα θαύματα.
Μα θέλω να μου πεις:
να σου μιλήσω καθαρά για όσα κάνουν
ή πρέπει όσα πω να τα προσέξω.
Γιατί φοβάμαι, άρχοντά μου,
τη βασιλική σου έξαψη.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Μίλα ελεύθερα, για μένα θα σαι αθώος.
Μα όσα πιο φρικτά για τις Βάκχες πεις
τόσο πιο πολύ θα τιμωρήσω αυτόν
που τέτοιες τέχνες έμαθε στις γυναίκες.

ΑΓΓΕΛΟΣ

Όταν ο ήλιος, πριν από λίγο,
Τις πρώτες του ακτίνες έριχνε
Έβγαλα το κοπάδι των μοσχαριών μου
να βοσκήσει στην πλαγιά.
Τότε βλέπω τρεις θιάσους χορών γυναικών.
Στον ένα η Αυτονόη ήταν αρχηγός,
στο δεύτερο η μητέρα σου, η Αγαύη
και στον τρίτο χορό η Ινώ.
Η μητέρα σου
αφού στάθηκε ανάμεσα στις βάκχες

CHORUS

I am scared to speak freely
To the king,
But I will.
Dionysus is beneath no other God.

PENTHEUS

Gradually the hybrids are spreading the fire amongst us.
A great shame for the Greeks.
But I must not hesitate. Quickly!
Run to Electra's Gate!
Everybody will prepare for the battle against the Bacchae
women.
There exists no greater disgrace
Than to suffer such troubles caused by women.

DIONYSUS

Pentheus, you do not listen to my words,
You do not believe me.
Although you have mistreated me
I insist that with weapons you should not battle the God.
But rather demonstrate prudence.
Bromius shall not accept you chasing his Bacchic women
From the dwellings of their sacred rites in the mountains.

PENTHEUS

φώναξε δυνατά για να ξυπνήσουν
Εκείνες τότε διώχνοντας
το γλυκό ύπνο από τα μάτια τους
ορθώθηκαν υπέροχες!
νέες, πιο ώριμες, αλλά και κορίτσια ανύπαντρα.
Στην αγκαλιά τους
κρατώντας ζαρκάδια ή λυκόπουλα
άγρια, τους έδιναν γάλα να πιουν λευκό
εκείνες που μόλις είχαν αφήσει τα μωρά τους
Το κεφάλι με κισσό στεφάνωναν
Κι ύστερα καποια άρπαξε το θύρσο
και χτύπησε το βράχο.
Άρχοντά μου, το θέαμα τότε έγινε
φρικτό για να το βλέπεις.
Λοιπόν, βασιλιά μου, ετούτο τον θεό,
όποιος κι αν είναι, δέξου τον σ' αυτή την πόλη,
γιατί είναι πράγματι μεγάλος και σε άλλα.
Άκουσα μάλιστα να λένε ότι
έφερε στους ανθρώπους ευτυχία.

ΧΟΡΟΣ

Φοβάμαι να μιλήσω ελεύθερα
μπρός στο βασιλιά
αλλά θα πω.
Ο Διόνυσος δεν είναι κανενός θεού
κατώτερος.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Σιγά-σιγά η ύβρις των βακχών
σαν τη φωτιά απλώνεται κοντά μας.
Ντροπή μεγάλη για τους Έλληνες.
Αλλά δεν πρέπει ν' αδρανήσω.
Τρέξε στις πύλες της Ηλέκτρας.
Όλοι θα επιστρατευτούν
εναντίον των βακχών.
Δεν υπάρχει μεγαλύτερη συμφορά
από το να παθαίνεις
τέτοια πράγματα από γυναίκες.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πενθέα, τα λόγια μου δεν τα ακούς,
δε με πιστεύεις.
Όμως, παρόλα όσα από σένα πάσχω
λέω πως δεν πρέπει με όπλα
το θεό να πολεμήσεις
αλλά να δείξεις φρόνηση.
Ο Βρόμιος δε θ' ανεχθεί
τις βάκχες να καταδιώξεις
απ' τα βουνά των άγιων τελετών.

ΠΕΝΘΕΑΣ

I refuse any and all advice from you,
And since from your bondage you managed to free yourself,
Save yourself now. Or would you rather I lawfully strike
myself

Against you once more?

DIONYSUS

There is still time, my friend,
For conversion in circumstances.

PENTHEUS

What do you suggest I do?
Become a servant to my own servants?

DIONYSUS

HA! Would you favor seeing all the women gathering on the
mountain?

PENTHEUS

Yes indeed! And I would give a vast amount of gold for that.

DIONYSUS

But even if you go in secret, they will sense you.

PENTHEUS

I will go there openly. You're right!

DIONYSUS

Are you ready then? Do you want me to guide you?

PENTHEUS

As swiftly as possible.

DIONYSUS

Then wear robes of fine linen,
In the color of purple.

PENTHEUS

What are these words you utter?
From a man I am to become a woman?

DIONYSUS

So that they do not kill you,
If they see you as a man there.

PENTHEUS

And what dress do you propose I wear?

DIONYSUS

Δε δέχομαι από σένα συμβουλές
κι εφόσον από τα δεσμά σου ξέφυγες
τον εαυτό σου σώσε. Ή μήπως θέλεις
εναντίον σου και πάλι δικαίως να στραφώ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ακόμη υπάρχει, φίλε μου, καιρός
ν'αποκατασταθούν τα πράγματα.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Τι θες να κάνω; Να γίνω δούλος
στις δικές μου δούλες;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

A! Θέλεις να τις δεις
όλες μαζί επάνω στο βουνό;

ΠΕΝΘΕΑΣ

Μάλιστα. Και θάδινα γι'αυτό
χρυσάφι αμέτρητο.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Όμως, ακόμα και αν πας κρυφά
εκείνες θα σε καταλάβουν.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Θα πάω φανερά λοιπόν.
Καλά το είπες.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Είσαι έτοιμος λοιπόν;
Θες να σε οδηγήσω;

ΠΕΝΘΕΑΣ

Όσο πιο γρήγορα μπορείς.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Φόρεσε τότε πέπλα, χρώμα βυσσινί.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Τι λες;
Από άντρας θα γίνω γυναίκα;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Για να μη σε σκοτώσουν,
αν σε δουν άντρα εκεί πέρα.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Και τι στολή λες να φορέσω;
ΔΙΟΝΥΣΟΣ

First of all, I will make your long tresses into a braid.
Robes that fall to your feet,
And with a snood you will tie your hair.

PENTHEUS

But, I cannot wear a woman's dress.

DIONYSUS

You will lose your blood,
If you engage in battle with the Bacchae.

PENTHEUS

Correct. I must first scout the premises.

DIONYSUS

It is much better this way, otherwise you
Are going to cause a great disaster.

PENTHEUS

And how through Cadmus' city am I to pass, without being
recognized?

DIONYSUS

Through the lone street paths we shall go.
I, of course, will guide you.

PENTHEUS

I'll go then. And either with weapons I shall battle,
Or lean on your advice.

DIONYSUS

Women, this man has been ensnared.
He will of course go to the Bacchae,
Where he shall be judged
And die.

I am off to embellish Pentheus' disguise.
He will enter Hades with these garments,
Slain by his mother's hand.

With this, he will acknowledge

The son of Zeus,

Who's wrath is great,

But compassionate with simple people.

CHORUS (SONG+CHANGING OF THE MASKS,ETC)

Πρώτα-πρώτα πλεξούδα μακριά
θα φτιάξω τα μαλλιά σου.
Πέπλα μέχρι τα πόδια κάτω και
με ταινία θα δέσεις τα μαλλιά σου.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Μα δεν μπορώ να φορέσω
ρούχα γυναικεία.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Θα χάσεις όμως το αίμα σου
αν πολεμήσεις με τις βάκχες.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Σωστά, πρέπει πρώτα
να πάω για κατασκοπεία

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Είναι καλύτερα έτσι αλλιώς
θα προκαλέσεις συμφορές.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Και πώς μέσ' απ' την πόλη
των Καδμείων θα περάσω χωρίς να γίνω αντιληπτός;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μέσ' από δρόμους έρημους θα πάμε.
Εγώ θα σ' οδηγήσω βέβαια.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Ας πάω. Και είτε με όπλα θα εκστρατεύσω
είτε στις συμβουλές σου θα πεισθώ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Γυναίκες, ο άντρας αυτός παγιδεύτηκε,
θα πάει βέβαια στις βάκχες
όπου θα κριθεί
και θα πεθάνει.

Πάω λοιπόν, στολίδια να φορέσω στον Πενθέα.

Στον Άδη έτσι μ' αυτά θα διαβεί
σφαγμένος απ' τα χέρια της μητέρας του.
Μ' αυτό τον τρόπο θα γνωρίσει
το γιο του Δία το Διόνυσο
που είναι τρομερός με όλους
αλλά και σπλαχνικός
με τους απλούς ανθρώπους.

ΧΟΡΟΣ

Αχ, πότε θάρθει η στιγμή
που σε ολονύκτιους χορούς
με βακχική ορμή
το λευκό μου πόδι θα κινήσω!

DIONYSUS

You are so eager to see the things you should not look upon.
So keen to chase what you should not pursue.
I mean you Pentheus,
Come out so I may see you
Wearing a female Maenad's garments,
Emissary against your mother and
The Bacchae tribe.

PENTHEUS

'Tis true! It seems to me,
That I see two suns.
Thebes and the seven-hilled city I see twice.
And you resemble a bull that guides us,
And on your head, horns have suddenly sprouted.
Have you ever been an animal?
You definitely have the form of a bull.

DIONYSUS

The God is with us,

Ποιο είναι το σοφότερο;
Ποιο είναι το καλύτερο
για τους ανθρώπους
δώρο από το χέρι που υψώνεται
νικηφόρο
πάνω απ'τα κεφάλια των εχθρών;
Ότι είναι όμορφο
το αγαπώ.
Αργεί να φτάσει
των θεών η δύναμη
όμως ποτέ δεν αστοχά
και τιμωρία στέλνει
στους θνητούς
σ'εκείνους που θεούς δε σέβονται
για χάρη των τρελών τους ιδεών.
* (στ.52+53) *επαναλαμβάνεται
-Ευτυχισμένος είν'εκείνος
που της θάλασσας την ταραχή
ξέφυγε και βρήκε λιμάνι.
Ευτυχισμένος είναι και εκείνος
που την κούραση άντεξε.
Το βίο μακαρίζω εκείνου
που κάθε μέρα μ'ευδαιμονία περνάει.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Εσένα τον πρόθυμο να δεις
τα αόρατα
εσένα που ψάχνεις να βρεις
ό,τι δεν βρίσκεται,
για σένα μιλώ Πενθέα,
βγες έξω απ'το παλάτι,
έλα να σε δω
φορώντας ρούχα γυναίκας
μαινάδας,
κατάσκοπος της μάνας σου
και του θιάσου των βακχών

ΠΕΝΘΕΑΣ

Μα την αλήθεια!
Μου φαίνεται πως βλέπω δύο ήλιους.
Τις Θήβες και την επτάλοφη πόλη
διπλές τις βλέπω.
Κι εσύ μοιάζεις με ταύρο που μας οδηγείς
και στο κεφάλι σου κέρατα σαν νάχουνε
φυτρώσει.
Ήσουνα λοιπόν ζωο ποτέ; Γιατί σαν ταύρος είσαι.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ο θεός είναι μαζί μας,

Now you see what you must see.

PENTHEUS

I wonder what I look like? Don't I have the appearance of Ino
or Of Agave, who is my mother?

DIONYSUS

As I watch you, it seems as if I see them.
But your braided tresses are no longer under the snood
Where I had bound them.

PENTHEUS

I am to blame for this,
Because I was moving my head to and fro
Executing the bacchic dance in the palace.

DIONYSUS

We will made it right again.
It is my duty to take special care of you.
Raise your head.

PENTHEUS

Here I am. Put it straight,
I am depending on you.

DIONYSUS

Your girdle is loose
And the folds of your dress do not reach your ankles as they
should.

PENTHEUS

It seems like that to me as well,
But looking down at my right side
I can see my dress flowing harmoniously down to the other
side.

DIONYSUS

You will tell the Bacchae
When you suddenly see them calmly standing there
That I am a close friend of yours.

PENTHEUS

Which hand is best for me to hold the thyrsus,
The left, or the other?
In order to best resemble a bacchant woman.

DIONYSUS

Hold it in the right hand, while

Τώρα βλέπεις όσα πρέπει να δεις.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Πώς φαίνομαι άραγε; Δεν έχω της Ινούς το παράστημα
ή της Αγαής που είναι η μητέρα μου;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Καθώς σε βλέπω εκείνες μου φαίνεται πως βλέπω.
Αλλά η πλεξούδα αυτή έφυγε απ'τη θέση της
δεν είναι κάτω απ'την ταινία
όπως εγώ την είχα πιάσει.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Εγώ την μετατόπισα
καθώς κινούσα το κεφάλι πέρα-δώθε
εκτελώντας βακχικό χορό μεσ' στο παλάτι.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Θα την φτιάξουμε ξανά.
Είναι καθήκον μου να σε φροντίζω.
Σήκωσε το κεφάλι σου ψηλά.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Νάμαι λοιπόν, καλλώπισέ με.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Η ζώνη σου χαλάρωσε
και οι πτυχές των πέπλων σου
δεν πέφτουν ως τους αστραγάλους
όπως πρέπει.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Και εμένα μου φαίνεται έτσι
κοντά στο δεξιό μου πόδι.
Όμως, αρμονικά πέφτει ως κάτω
το φουστάνι μου από το άλλο μέρος.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Από τους πρώτους φίλους σου
θα πεις πως είμαι
όταν θα δεις τις βάκχες φρόνιμες
εκεί που δεν το περιμένεις.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Με ποιο από τα δυο μου χέρια
το θύρσο να κρατώ,
με το δεξί ή με το άλλο
για να μοιάζω περισσότερο με βάκχη;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Με το δεξί όταν ταυτόχρονα

Raising your right leg.
You are worthy of much praise
For shift of ideas.

PENTHEUS

I wonder if I could carry the gullies of Cithaeron
And all those Bacchant women upon my shoulders?

DIONYSUS

If you wish it, then you shall succeed.

PENTHEUS

Guide me through the city of Thebes,
For I, being a lone man dare to do such great deeds.

DIONYSUS

You are a lone man in the city of Thebes.
You keep the burden in vain,
And you remain alone.
Many battles will take place,
Those which you deserve to face.
Follow me.
I will be your guide and savior.
Afterwards, others shall be held responsible.

PENTHEUS

My mother.

DIONYSUS

You are dreadful, terrible,
And a dreadful fate filled with suffering awaits you.

CHORUS

Onward with fiery might,
Onward to the mountain
Where Cadmus's daughters
Keep their company of worshippers.
Goad them into feeling rage
Against the man who dressed in women's clothes,
Wishes to get a keen glimpse.
The rabid spy of the Maenads.
His mother will see him first
While mounted above a slippery rock,
She'll see him slithering like a thief
And scream out to her Maenads:
"Who is this spy of the Cadmean mountain dancers?
Who is searching the mountain?
Who has come to the mountain, Bacchae?
From whom was this man born?"
The humble mortals' lives

σηκώνεις το δεξί σου πόδι.
Σου αξίζει έπαινος
που άλλαξες ιδέες.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Άραγε θα μπορούσα του Κιθαιρώνα τα φαράγγια
κι αυτές τις βάκχες στους ώμους μου να κουβαλήσω;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αν το θελήσεις, το μπορείς.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Μέσα απ' την πόλη των Θηβών
οδήγησέ με,
γιατί εγώ σαν μόνος άντρας που είμαι
τολμώ να κάνω τέτοια πράγματα .

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μόνος εσύ γι' αυτή την πόλη
κοπιάζεις υπερβολικά
και είσαι μόνος.
Μάχες σε περιμένουν
όσες σου αρμόζουν.
Ακολούθα με · εγώ ο οδηγός σου
και σωτήρας σου θα είμαι.
Έπειτα άλλος θα σε αναλάβει.

ΠΕΝΘΕΑΣ

Η μητέρα μου.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Φοβερός είσαι εσύ, φοβερός
και φοβερά σε περιμένουν πάθη

ΧΟΡΟΣ

Εμπρός μ' ορμή,
εμπρός της Λύσσας σκύλες
εμπρός για το βουνό
όπου του Κάδμου οι κόρες
έχουν στήσει θίασο.
Κάντε τις να νιώσουνε μανία
εναντίον εκείνου
που με στολή γυναίκας
τις γυναίκες μιμείται
ο λυσσασμένος των μαινάδων κατάσκοπος.
Πρώτη η μητέρα του,
από μια πέτρα γλιστερή ψηλά
σαν κλέφτη θα τον δει
να παραμονεύει

Remain without sorrows.
Let my life flow to the good,
To the pure and the devout.
Withdrawing the unjust
I wish to honor the Gods.
Reveal yourself as a bull
Doused in mockery.
Bacchus, come capture
The hunter of the Bacchae
Who has succumbed to the Maenads
Deadly noose.

MESSENGER

Palace that was once blissful in Greece,
How I mourn for you although I am a servant.

CHORUS

Do you bring us news? Perhaps some strange news of the
Bacchae?

MESSENGER

Pentheus is dead

CHORUS

My Lord Bromius,
Your divine greatness has been manifested.

MESSENGER

What are you saying? What are these words of worship?

CHORUS

We are strangers to Thebes
Our wild joy we bare.
For we no longer cower in fear,
that they might cast us in prison.
Speak to me, tell all-
How did death strike down that unrighteous man
Who acted unjustly?

MESSENGER

Once we'd left our homes in Thebes,
We went up to Mount Cithaeron,
Pentheus and I.
This is where the Maenads sat.
A voice from the sky,
it must have been Dionysus,
it cried out:

και στις Μαινάδες θα βροντοφωνάξει:
«Ποιός είν' αυτός που ήρθε κατάσκοπος
των Κάδμων γυναικών
που στα όρη πλανώνται,
ποιος ψάχνει λοιπόν στο βουνό;
Στο βουνό ποιος ήρθε, Βάκχες;
Ποιος άραγε τον γέννησε;
Των ταπεινών θνητών ο βίος
παραμένει χωρίς λύπες.
Ας κυλά η ζωή μου
νύχτα-μέρα στο καλό
στο αγνό και ευσεβές
βγάζοντας έξω το παράνομο
τους θεούς θέλω να τιμώ.
Φανερώσου σαν ταύρος
Με γελαστό πρόσωπο,
Βάκχε, έλα να πιάσεις
στην παγίδα σου
τον άγριο των βάκχων κυνηγό
που έπεσε στων Μαινάδων
τη θανάσιμη αγέλη.

ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ

Παλάτι, ευτυχισμένο κάποτε στην Ελλάδα,
πόσο για σε στενάζω κι ας είμαι δούλος
ΧΟΡΟΣ

Τι συμβαίνει; Τι παράξενο
μου φέρνεις απ' τις Βάκχες;

ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ

Ο Πενθέας πέθανε,

ΧΟΡΟΣ

Άναξ Βρόμιε,
μέγας εμφανίστηκες Θεός.

ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ

Τι λες; Τι είναι τούτα που' πες;

ΧΟΡΟΣ

Ξένη, εγώ, την ξέφρενη χαρά μου δείχνω,
γιατί δε θα ζαρώνω πια απ' το φόβο
μήπως με κλείσουν φυλακή.

Πες μου, διηγήσου μου,
τι θάνατο βρήκε ο ένοχος εκείνος άνθρωπος
που αδικίες σοφιζόταν;

ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ

Όταν τα σπίτια της Θηβαίας γης
αφήσαμε,
στου Κιθαιρώνα τις πλαγιές εφθάσαμε
ο Πενθέας κι εγώ,
Εκεί οι Μαινάδες κάθονταν

“I’ve brought you the man who laughed at you,
Who ridiculed my rites.
Punish him!”
When Cadmus’s daughters clearly heard
What Dionysus commanded,
They leaped at him, rushing like a fleet of doves.
First his mother,
Priestess of the sacrifice.
She launched the murderous frenzy,
And hurled herself at him.
Pentheus tore off his headdress
So that wretched Agave would recognize him
So that she wouldn’t kill him.
Touching her cheek he cried out:
“It’s me mother, Pentheus,
Your child. Pity me mother.
Don’t kill me, your child, for my sins.”
But she was foaming at the mouth,
With her eyes rolling in their sockets,
She had gone mad.
Possessed by Bacchic rage
She heard nothing.
Their hands grew bloody
While they tossed bits of his flesh to one another.
His butchered body parts
Lie somewhere under the rough boulders.
And his pitiful head
His mother’s hands picked it up
Then stuck it on a thyrsus,
At the tip.
Believing she carries the head of a wild lion,
She’s running around Cithaeron.
She left her sisters dancing with the Maenads.
Showing off her pride,
Her ill-fated prey,
She’s coming to these very walls, inside here.

Απ’ τον αιθέρα, μια φωνή,
θάπρεπε νάταν ο Διόνυσος,
φώναζε δυνατά:
«Σας φέρνω, κοπελιές μου,
αυτόν που σας κορόιδευε
και με κορόιδευε κι εμένα
και τις τελετουργίες της λατρείας μου.
Ελάτε, τιμωρήστε τον».
Μόλις λοιπόν εγνώρισαν καλά
του Βάκχου τη διαταγή
του Κάδμου οι κόρες
όρμησαν γρήγορα σαν περισσότερες
Πρώτη η μητέρα του,
ιέρεια της θυσίας,
άρχισε το φόνο να ετοιμάζει
και πάνω του ορμά.
Αυτός τότε πέταξε την ταινία
απ’ τα μαλλιά του
για να μπορέσει η μάνα του
να τον αναγνωρίσει
και να μην τον σκοτώσει
η δύστυχη Αγαύη.
Λέει, λοιπόν, χαϊδεύοντας το μάγουλό της:
«Εγώ είμαι μητέρα, είμαι ο γιος σου
Λυπήσου με, μητέρα μου,
μη με σκοτώσεις για την αμαρτία μου
εμένα το παιδί σου».
Όμως εκείνη με αφρούς στο στόμα
και με τις κόρες των ματιών
βγαλμένες έξω
μην έχοντας τα λογικά της πλέον,
κατεχόμενη από τη βακχική μανία,
δεν άκουγε τίποτα.
Με χέρια ματωμένα
η μία στην άλλη πέταγαν τις σάρκες του Πενθέα.
Το σώμα του κατακρεουργημένο
κείται είτε κάτω από βράχους αιχμηρούς,
Και το άθλιο κεφάλι του
στα χέρια της το πήρε η μητέρα του
και τόμπηξε στην άκρια του θύρσου της
πιστεύοντας πως κουβαλάει
το κεφάλι λιονταριού,
το τρόπαιό της δείχνει
τον Κιθαιώνα διατρέχοντας
αφήνοντας τις αδελφές της
μες στον Μαινάδων τους χορούς.
Και προχωράει υπερήφανα
για το θλιβερό της κυνήγι

CHORUS

Let us dance for Bacchus
 Let us shout to celebrate
 The death of Pentheus,
 Child of the serpent.
 Bacchic women
 You've won a glorious victory
 One which ends in tears and lamentation.
 A noble battle is this,
 To drench one's hand in blood,
 And embrace thy kin.
 Wait! I see Agave, Pentheus's mother,
 Storming into the palace
 With her eyes transfixed.

AGAVE

Asian Bacchae.

CHORUS

What do you want of me?

AGAVE

From the mountains
 I've brought to the palace
 This ivy tendril freshly cut.
 We've had a blessed hunt.

CHORUS

I see it and with mournful songs we rejoice with you.

AGAVE

I caught this young lion without a trap.
 Come hither to see.

CHORUS

In what abandoned lands?

AGAVE

Cithaeron.

CHORUS

On Cithaeron?

AGAVE

Cithaeron killed it.

CHORUS

Who else had part in the killing?

AGAVE

It's my gift.

CHORUS

Blessed Agave!

AGAVE

I'll be adored by the masses.

CHORUS

Who else?

προς τα τείχη μέσα εδώ.

ΧΟΡΟΣ

Ας χορέψουμε λοιπόν για το Βάκχο
 με μεγάλες κραυγές να γιορτάσουμε
 του Πενθέα το χαμό
 γόνο απ'τη γέννα του φιδιού
 Καδμείες Βάκχες
 την ωραία και ένδοξη νίκη
 σε θρήνο και σε δάκρυα γυρίσατε.
 Ωραίος αγώνας κι αυτός
 με χέρι που αίματα στάζει
 να αγκαλιάζεις το τέκνο σου.
 Μα βλέπω ορμητική να μπαίνει στο παλάτι
 την Αγαύη, του Πενθέα τη μάνα,
 με μάτια τεντωμένα.

ΑΓΑΥΗ

Ασιάτισες Βάκχες.

ΧΟΡΟΣ

Τι με θέλεις;

ΑΓΑΥΗ

Φέρνουμε απ'τα βουνά
 μες στο παλάτι
 νεόκοπο βλαστάρι
 ηδονικό κυνήγι.

ΧΟΡΟΣ

Το βλέπω και μαζί με κόμο
 θα γιορτάσουμε.

ΑΓΑΥΗ

Άρπαξα δίχως βρόχια
 ετούτο εδώ το λιονταράκι.
 Κοντά έλα να δεις.

ΧΟΡΟΣ

Σε ποιες ερημιές;

ΑΓΑΥΗ

Ο Κιθαιώνας...

ΧΟΡΟΣ

Ο Κιθαιώνας;

ΑΓΑΥΗ

Το σκότωσε.

ΧΟΡΟΣ

Ποια το χτύπησε;

ΑΓΑΥΗ

Δικό μου το δώρο.

ΧΟΡΟΣ

Μακάρια Αγαύη!

ΑΓΑΥΗ

Θα δοξαστώ μες στους θιάσους.

ΧΟΡΟΣ

AGAVE

Cadmus.

CHORUS

What about Cadmus?

AGAVE

His other daughters,
After me, laid their hands on the beast.
This was a glorious hunt.

CHORUS

Fateful hunt.

AGAVE

Come partake in the celebration.

CHORUS

To what shall I, the unfortunate, partake in?

AGAVE

This young lion is just sprouting its first beard,
And soft hair on the crown of its head.

CHORUS

His tresses surely make him resemble a wild beast from the forest.

AGAVE

Bacchus is a wise hunter,
And with wisdom he set his Maenads
To hunt this beast.

CHORUS

He is a clever hunter.

AGAVE

Do you praise me?

CHORUS

What should I praise?

AGAVE

My joy is great.
It is grand that I was capable
Of this hunt.

CHORUS

Show us then, unfortunate woman,
Your hunting prize,
Your sign of victory
That you have brought.

AGAVE

Hey!
All of you that live on this elegantly exquisite land,
the City of Thebes.
Come and cast your eyes upon our hunt,
That We-Cadmus's daughters captured.

Ποιος άλλος;

ΑΓΑΥΗ

Του Κάδμου...

ΧΟΡΟΣ

Του Κάδμου τι;

ΑΓΑΥΗ

Οι κόρες του
μετά από μένα, μετά από μένα άγγιξαν
ετούτο το θηρίο
ευτυχισμένο το κυνήγι αυτό.

ΧΟΡΟΣ

Δυστυχισμένο κυνήγι

ΑΓΑΥΗ

Τώρα να πάρεις μέρος στη γιορτή.

ΧΟΡΟΣ

Σε τι να πάρω μέρος, η δύστυχη;

ΑΓΑΥΗ

Το λιονταράκι μόλις τώρα
βγάζει γένη πολύ απαλό
και θάλλει σ'όλο το κεφάλι.

ΧΟΡΟΣ

Σίγουρα είναι τριχωτός
σαν τα θηρία του δάσους.

ΑΓΑΥΗ

Ο Βάκχιος, ο κυνηγός
που είναι σοφός
με σοφία έστειλε τις Μαινάδες
να κυνηγήσουν τούτον 'δω.

ΧΟΡΟΣ

Γιατί είναι άνακτας κυνηγός.

ΑΓΑΥΗ

Με επαινείς;

ΧΟΡΟΣ

Και τι να επαινώ;

ΑΓΑΥΗ

Η χαρά μου είναι μεγάλη
πολύ μεγάλη
για ό,τι κατάφερα
σε τούτο το κυνήγι.

ΧΟΡΟΣ

Δείξε λοιπόν, δυστυχισμένη,
το νικηφόρο σου κυνήγι
που ήρθες και μας έφερες.

ΑΓΑΥΗ

Ω, σεις που κατοικείτε
στη γη της καλλίπυργης πόλεως
των Θηβαίων,
ελάτε να δείτε αυτό το κυνήγι

With our bare hands we caught the wild beast,
And tore off his limbs.
But where is my elderly father? Let him come here.
And Pentheus, my son, where is he?

CADMUS

Follow me whilst bearing the wretched burden.
Follow me, my servants, to the palace
Where we shall lay down Pentheus's body,
Which we assembled piece by piece.
After strenuously searching in the gorges and creeks of
Cithaeron,
I came upon it in the forest.
Alas, someone informed me that Agave
Is coming to the palace with Bacchic fury.
It was not a lie.
I see her now,
With an aspect to her expression that I do not deem as elation.

AGAVE

Father, now you can truly be proud,
Because of all the mortals you have made
By far the finest daughters.
They praise us all, of course, but their praise for me is colossal.
For I left behind my arrows
and reached gargantuan heights
to battle beasts with my bare hands.
Enfolded in my arms, as you can see,
I bequeath to you this trophy
So that you may hang it in the front of the palace.
Allow your hands to grasp it, Father,
Being prideful for this hunt
Bid your friends to come for a banquet.
For you are fortunate,
Buoyant for us,
For the events we've accomplished.

CADMUS

Oh grief, immeasurable sorrow
That no one has yet seen.
You have committed the murder with your own hands.

AGAVE

που πιάσαμε εμείς
του Κάδμου οι κόρες
Εμείς με τα δικά μας μόνο χέρια
πιάσαμε το θηρίο
και κομματιάσαμε τα μέλη του.
Πού είναι ο γέρος μου πατέρας;
Ας έρθει εδώ. Και ο Πενθέας,
το παιδί μου, πού είναι;

ΚΑΔΜΟΣ

Ακολουθήστε με φέρνοντας άθλιο βάρος.
Ακολουθήστε, δούλοι μου, στο παλάτι να αποθέσουμε
το σώμα του Πενθέα που κομμάτια-κομμάτια
περιμάζεψε στους λόγγους
στα φαράγγια του Κιθαιρώνα
κατασπαραγμένο με μύριους
κόπους το βρήκα
μέσα στο δάσος να κείται.
Αλλά και κάποιος μου είπε
ότι η Αγαύη έρχεται εδώ
με βακχική πομπή.
Δεν ήταν ψέμα.
Την ίδια βλέπω τώρα
με όψη που δεν είναι ευτυχισμένη.

ΑΓΑΥΗ

Πατέρα μου, μπορείς να είσαι υπερήφανος πολύ
γιατί απ' όλους τους θνητούς
εσύ έκανες τις πιο σπουδαίες κόρες.
Για όλες, βέβαια, μιλούν, μα πιο πολύ για μένα
που αφήνοντας στον αργαλειό μου τις σαΐτες
σε έργα έφτασα ψηλά
θηρεύοντας θηρία με τα χέρια.
Και φέρνω μες στα μπράτσα μου,
όπως βλέπεις, ετούτο το αριστέιο
να το κρεμάσεις
στο παλάτι σου μπροστά.
Στα χέρια τα δικά σου
δέξου το, πατέρα μου,
περήφανος για τούτο το κυνήγι
προσκάλεσε τους φίλους σε τραπέζι.
Γιατί είσαι καλότυχος,
ευτυχισμένος για μας
που τέτοια έργα κατορθώσαμε.

ΚΑΔΜΟΣ

Ω, πένθος, αμέτρητη θλίψη
που κανείς μέχρι τώρα δεν είδε!
Με τα ίδια σου τα χέρια, δύστυχη
έκανες το φόνο.

ΑΓΑΥΗ

When people become ripened with old age,
They become irritating and gloomy in expression!

CADMUS

Alas!

Terrible will your pain be, when your deeds are brought to
your conscious.

And if you continue to be in the state of mind until the end,
You will believe that you are happy and not suffering.

AGAVE

But what in all of this is wrong or painful? What brings you
sorrow?

CADMUS

First of all, cast your gaze to the sky.

AGAVE

Yes, I am looking at it. But why?

CADMUS

Does it appear the same to you, or is it tainted?

AGAVE

Brighter it looks to me, and more translucent.

CADMUS

And the murky haze, does it still remain in your soul?

AGAVE

I don't understand what your trying to say,
But it seems as if I am beginning to understand
A little more, and it seems like I am changing my opinion
For the things I felt earlier.

CADMUS

Can you listen to something and give me a clear reply?

AGAVE

Father, it seems that I have forgotten all that we spoke of
earlier.

CADMUS

To which house were you bestowed upon after you were
wedded?

AGAVE

You gave me to the dragon's seed, as they say, Echion.

CADMUS

In that house you bore your husband a child. What was his
name?

Πόσο οι άνθρωποι όταν γερνούν
γίνονται δύστροποι
και σκυθρωποί στην όψη!

ΚΑΔΜΟΣ

Αλίμονο, αλίμονο,

Όταν συνέλθετε και δείτε τι εκάματε
πόνος πικρό θα θρηνήσετε.

Κι αν μέχρι τέλους μείνετε
σε τούτη την κατάσταση που βρίσκεστε
ευτυχισμένες θα πιστεύετε πως είστε
και όχι ότι δυστυχείτε.

ΑΓΑΥΗ

Τι άσχημο υπάρχει

σ'όλα αυτά; Τι είναι αυτό
που σε κάνει να λυπάσαι;

ΚΑΔΜΟΣ

Πρώτα απ'όλα στον ουρανό
το βλέμμα ρίξε.

ΑΓΑΥΗ

Ναι, τον κοιτάζω. Αλλά γιατί;

ΚΑΔΜΟΣ

Σου φαίνεται ο ίδιος
ή μήπως έχει αλλάξει;

ΑΓΑΥΗ

Λαμπρότερος μου φαίνεται και καθαρότερος.

ΚΑΔΜΟΣ

Κι αυτό το θάμπος παραμένει στην ψυχή σου;

ΑΓΑΥΗ

Δεν καταλαβαίνω τι θες να πεις,
αλλά μου φαίνεται σαν να καταλαβαίνω
λίγο περισσότερο και σαν ν'αλλάζω γνώμη
γι'αυτά που ένιωθα πιο πριν.

ΚΑΔΜΟΣ

Μπορείς, λοιπόν, ν'ακούσεις κάτι
και να μου απαντήσεις καθαρά;

ΑΓΑΥΗ

Πατέρα μου, μου φαίνεται πως ξέχασα
αυτά που είπαμε πιο πριν.

ΚΑΔΜΟΣ

Σε τίνος το σπίτι έμεινες
αφού παντρεύτηκες;

ΑΓΑΥΗ

Μ'έδωσες στου δράκου τη φύτρα,
όπως λένε, στον Εχίονα.

ΚΑΔΜΟΣ

Και ποιο παιδί, λοιπόν,
γέννησες με τον άντρα σου στο σπίτι;

AGAVE

I gave birth to Pentheus, conceiving him with my husband.

CADMUS

Whose head are you holding in your arms?

AGAVE

A lions, as the women that hunted him along with me said.

CADMUS

Look closely at it and make your knowledge more certain.

AGAVE

Alimono!

I see what I hold in my hands!

CADMUS

Look at it well and you shall discover the truth.

AGAVE

Immense sorrow

My unfortunate eyes see.

CADMUS

Does it still resemble the head of a lion?

AGAVE

The head of Pentheus I hold, wretched I am!

CADMUS

We lamented him earlier, before you recognized him.

AGAVE

And who killed him?

In my arms, how did he come to be?

CADMUS

Agonizing truth,

You reveal yourself when it is too late.

AGAVE

Speak, for my heart is about to shatter.

CADMUS

You and your sisters killed him.

AGAVE

Where was he lost then? In the house? In what lands?

CADMUS

At the place where Actaeon was ripped to shreds by the dogs.

AGAVE

And for what reason did my ill-fated child climb to Cithaeron?

CADMUS

ΑΓΑΥΗ

Τον Πενθέα γέννησα
σμίγοντας με τον άντρα μου.

ΚΑΔΜΟΣ

Τίνος κεφάλι κρατάς λοιπόν στην αγκαλιά σου;

ΑΓΑΥΗ

Του λιονταριού, όπως έλεγαν,
αυτές που κυνηγούσανε μαζί μου.

ΚΑΔΜΟΣ

Κοίταξε τώρα καλά
λίγος ο κόπος για να δεις.

ΑΓΑΥΗ

Αλίμονο! Βλέπω τι κρατώ
στα χέρια μου!

ΚΑΔΜΟΣ

Δες το καλά και θα μάθεις.

ΑΓΑΥΗ

Βλέπω μεγάλη δυστυχία,
ταλαιπώρη εγώ.

ΚΑΔΜΟΣ

Σου φαίνεται πως μοιάζει με λιοντάρι;

ΑΓΑΥΗ

Του Πενθέα το κεφάλι κρατώ η δύστυχη.

ΚΑΔΜΟΣ

Τον κλάψαμε πρωύτερα
πριν τον αναγνωρίσεις.

ΑΓΑΥΗ

Και ποιος τον σκότωσε;
Στα χέρια μου πώς ήρθε;

ΚΑΔΜΟΣ

Αλήθεια θλιβερή,
αποκαλύπτεσαι
όταν είναι πολύ αργά.

ΑΓΑΥΗ

Λέγε, γιατί πάει
να σπάσει η καρδιά μου.

ΚΑΔΜΟΣ

Εσύ κι οι αδελφές σου τον σκοτώσατε.

ΑΓΑΥΗ

Πού χάθηκε λοιπόν;
Στο σπίτι μέσα; Σε ποιους τόπους;

ΚΑΔΜΟΣ

Εκεί που τον Ακταίωνα
είχαν νωρίτερα ξεσκίσει τα σκυλιά.

ΑΓΑΥΗ

Και για ποιο λόγο ανέβηκε στον Κιθαιρώνα
το δύσμοιρο παιδί μου;

ΚΑΔΜΟΣ

He went to mock the God and sneer at the Bacchae women.

AGAVE

And how,
Why were we up there?

CADMUS

A divine mania had possessed you ,
And the entire city was surrendered to the Bacchae.

AGAVE

Now I feel it,
Dionysus has obliterated us.

CADMUS

Your inflated pride is to blame,
For the reason that you did not accept him as your God.

AGAVE

And where, Father, is the body
Of my beloved son?

CADMUS

I just now brought it,
After many hardships that I came across whilst searching for it.

AGAVE

And are all his limbs
Laid out as they should be?
Why should blame be put upon Pentheus,
If I was the lunatic?

KADMUS

Like you, he was irreverent to the God.
For that reason, the God aligned you both
To the same calamity-
Thus destroying my house and me.
My child, my daughter's son,
My palace's foundation.
Your hand, my child,
Will no longer graze my beard
Like the moments you embraced
Your mother's father telling him:
"Who treated you unjustly?
Who vexes your heart?
Speak and I will punish him, grandfather."
Now I'm engulfed in sorrow,
You are misfortunate,
And your mother wallows in despair,
Along with her sisters.
If there is any man that scorns the Gods,
Let him see the way in which you've perished,
And then find faith in them.

Πήγε να εμπαίξει το θεό
και τις βακχείες του.

ΑΓΑΥΗ

Κι εμείς πως βρεθήκαμε εκεί πάνω;

ΚΑΔΜΟΣ

Μανία ιερή σας είχε καταλάβει
και στις βακχείες
η πόλη ολόκληρη είχε παραδοθεί.

ΑΓΑΥΗ

Τώρα το νιώθω
ο Διόνυσος μας αφάνισε.

ΚΑΔΜΟΣ

Η υπερβολική σας περηφάνια φταίει,
γιατί θεό σας δεν τον δεχτήκατε.

ΑΓΑΥΗ

Και πού είναι, πατέρα μου,
το σώμα του αγαπημένου μου παιδιού;

ΚΑΔΜΟΣ

Εγώ μόλις το έφερα,
αφού με δυσκολία το αναζήτησα.

ΑΓΑΥΗ

Και είν' όλα τα μέλη του
καλά τακτοποιημένα;
Τι έφταιγε ο Πενθέας μου
κι αν ήμουν άμυαλη εγώ;

ΚΑΔΜΟΣ

Μ' εσένα έγινε όμοιος,
περιφρονούσε το θεό.
Έτσι, ο θεός όλους σας ένωσε
σε μία συμφορά,
και σας και τούτον,
ώστε τους οίκους μου κι εμέ
να καταστρέψει,
Παιδί μου εσύ,
της κόρης μου αγόρι,
του παλατιού μου στήριγμα
Τώρα πια το χέρι σου, παιδί μου,
δε θα χαϊδεύει τη γενειάδα μου
όπως όταν αγκάλιαζες
τον πατέρα της μάνας σου
μιλώντας του και λέγοντάς του:
«Ποιος σε αδικεί, ποιος σε πειράζει, παππού;
Ποιος την καρδιά σου ετάραξε
και είσαι λυπημένος;
Λέγε και γω θα τότε τιμωρήσω, πατερούλη».
Τώρα άθλιος εγώ
και δύσμοιρος εσύ,

CHORUS

Cadmus, I feel your pain.
But your grandson was punished
As he deserved.
An excruciating punishment for you.

AGAVE

Father, do you see how my fate has changed!

DIONYSUS

Your form will change.
You will become a snake.
Your wife Harmonia, Ares's daughter,
Whom you, though mortal, took in marriage,
Will be transformed to a serpent.
As Zeus's oracle declares, you and she
will drive a chariot drawn by heifers.
You'll rule barbarians. With your armies,
too large to count, you'll raze many cities.
Once they despoil Apollo's oracle,
they'll have a painful journey back again.
But Ares will guard you and Harmonia.
In the land of the blessed he will transform your lives.
That is what I proclaim-I, Dionysus-
Born from no mortal father, but from Zeus.
If you had shown prudence,
During the time you denied Zeus's son,
You would now find bliss,
With Dionysus as your ally.

KADMUS

Dionysus, we beg of you forgiveness
For our unjust actions towards you.

DIONYSUS

δυσυχισμένη η μάνα σου
και άμοιρες οι αδελφές της.
Κι αν κάποιος υπάρχει
που τους θεούς περιφρονεί
το θάνατό σου βλέποντας,
θα πρέπει να βρεί την πίστη.

ΧΟΡΟΣ

Κάδμε, μαζί σου πονώ
όμως ο εγγονός σου τιμωρήθηκε
όπως του άξιζε. Τιμωρία
για σένα οδυνηρή.

ΑΓΑΥΗ

Πατέρα, βλέπεις πόσο
η τύχη μου άλλαξε!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

(Άκου και συ Κάδμε). Θα μεταμορφωθείς.
Θα γίνεις φίδι, μορφή φιδιού θα πάρει
κι η γυναίκα σου, η Αρμονία
του Άρεως η κόρη,
που εσύ θνητός γυναίκα σου την έκανες.
Και όπως λέει χρησμός του Δία,
θα ηγηθείς στρατού βαρβαρικού
και με βοϊδάμαξα θα τρέχεις
μαζί με τη γυναίκα σου.
Πολλές θα κυριεύσεις πόλεις
με αναριθμητο στρατό.
Και όταν του Λοξία το μαντείο εκείνοι
καταλάβουν
άθλια επιστροφή τους περιμένει.
Όμως εσένα και την Αρμονία
ο Άρης θα σας προφυλάξει
και τον υπόλοιπο θα ορίσει
βίο σας να ζήσετε
στη χώρα των μακάρων.
Αυτά εγώ τα λέω ο Διόνυσος
όχι παιδί θνητού
ο γιος του Διός.
Κι αν σωφροσύνη είχατε δείξει,
τότε που αρνιόσαστε το γόνο του Διός
τώρα ευτυχισμένοι θάσαστε
με σύμμαχό σας το Διόνυσο.

ΚΑΔΜΟΣ

Διόνυσε, σε ικετεύουμε να συγχωρήσεις
την αδικία που σου κάναμε.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

You learn too late.
You chose ignorance instead of acknowledgement.

KADMUS

Now we know.
Alas your vengeance is too severe.

DIONYSUS

I am your God and you disregarded me.

KADMUS

The Gods' anger should not resemble that of mortals.

DIONYSUS

My father, Zeus, willed this long ago.

AGAVE

A miserable exile has been declared our fate, old man.

DIONYSUS

Your fate is sealed.
Why, then, do you delay?

KADMUS

Oh my child, what a horrible calamity it is that has struck us!
To you my poor child, and your sisters, and your son.
And me in my old age, I will move to a barbarian land.
The oracle also declares that I shall lead a barbarian army in Greece.
And taking a serpent's form, I shall carry my wife Harmonia,
the daughter of Ares,
Who like me, shall be transformed to match the likeness of a
savage snake.
I will bring her to the altars and tombs of Greece.
And I will never cease from my woes,
Even if I am crossing the waters of Acheron downward,
Not even then will I rest in peace.

AGAVE

Father, I shall be exiled without you by my side.

KADMUS

Alas my child, why do you put your arms around me?
I bear liking to a showy cygnet-to a frail and aged swan.

Αργά με αναγνωρίζατε,
ενώ όταν έπρεπε με αγνοούσατε.

ΚΑΔΜΟΣ

Τώρα σε μάθαμε.
Πολύ σκληρή όμως η εκδίκησή σου.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Γιατί και σεις με περιφρονήσατε
εμένα το Θεό σας.

ΚΑΔΜΟΣ

Στην οργή τους οι θεοί
δεν πρέπει των θνητών να μοιάζουν.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ο πατέρας μου ο Ζευς, από παλιά
τα όρισε έτσι.

ΑΓΑΥΗ

Δύστυχη φυγή αποφασίστηκε
γέροντα για μας!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τίποτα δε θ' αλλάξετε.
Γιατί λοιπόν καθυστερείτε;

ΚΑΔΜΟΣ

Παιδί μου, τι τρομερό μας έτυχε κακό!
Εσένα τη δυστυχισμένη και τις αδελφές
και το παιδί σου κι εμένα τον ταλαίπωρο
γέρος εγώ σε γη βαρβάρων
θα πάω να μετοικήσω
κι ακόμα το θέσφατο ορίζει για μένα
ότι θα οδηγήσω στην Ελλάδα
ορδές στρατού βαρβαρικού.
Κι ότι την Αρμονία, τη θυγατέρα του Άρη
και δική μου γυναίκα
σαν άγριο φίδι θα την φέρω
στων Ελλήνων
τους βωμούς και τους τάφους
φίδι κι εγώ ο στρατηλάτης.
Και δεν θα παύσω να γεύομαι κακά,
εγώ ο ταλαίπωρος, ακόμα κι όταν
κατεβαίνω τον Αχέροντα,
πλέοντας στα νερά του,
ούτε τότε ησυχία θα βρω.

ΑΓΑΥΗ

Πατέρα μου, εγώ θα φύγω, και θα σε στερηθώ.

ΚΑΔΜΟΣ

Ταλαίπωρο παιδί, τι μ'αγκαλιάζεις;
Σαν τον κηφήνα κατάντησα
σαν γέρος κύκνος με γέρικη όψη.

AGAVE

Then where should I look to for help,
Since I am banished from my father's land?

CADMUS

I don't know my child. Your father is of weak help to you.

AGAVE

Farewell my palace,
City of Thebes I bid you farewell,
My native land, I'm abandoning you,
And will live in miserable exile.

DIONYSUS

At your hands I dreadfully suffered,
Seeing as you did not honor my name in Thebes as that of a
God.

AGAVE

Father, I bid you farewell.

CADMUS

My sorrowful daughter, may you fare well,
Although, it shall be difficult for you to cross paths with good
again.

AGAVE

Lead me, my followers, to my sisters,
So that they sorrowfully may share in my exile.
May I reach a place where cursed Cithaeron will never see me,
Nor my eyes glimpse that dreadful mountain.
A place where not even a trace from any sacred thyrsus can be
found.
But let this be the concern of other Bacchae.

CHORUS

The Gods appear in many forms.
The Gods give many unhelpful things,
And not everything we hope for, always happens.
What we do not expect, becomes reality.
This entity came to this outcome.

ΑΓΑΥΗ

Πού να στραφώ για βοήθεια, λοιπόν,
αφού από την πατρίδα μου με διώχνουν;

ΚΑΔΜΟΣ

Δεν ξέρω, παιδί μου, ο πατέρας σου
αδύναμος είναι βοηθός.

ΑΓΑΥΗ

Σε χαιρετώ παλάτι, πόλη της Θήβας έχε γεια,
γη πατρική μου. Σ' αφήνω
απ' το σπίτι φεύγοντας, θα ζω στη δυστυχία.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πολλά δεινά έπαθα από σας,
αφού το όνομά μου δεν τιμήσατε στις Θήβες.

ΑΓΑΥΗ

Πατέρα μου, σε αποχαιρετώ.

ΚΑΔΜΟΣ

Καημένη θυγατέρα μου, έχε γεια,
δύσκολα όμως, κάποιο καλό θα βρεις.

ΑΓΑΥΗ

Οδηγήστε με τώρα, συνοδοί μου,
στις αδελφές μου, να τις πάρουμε κι αυτές
μαζί στην εξορία
τις δυστυχισμένες.
Ας μπορούσα να πάω, λοιπόν,
σ' έναν τόπο
όπου δε θα μ' έβλεπε ο μiasμένος Κιθαιρώνας
κι ούτε εμένα τα μάτια μου
πια θα τον βλέπανε,
κι όπου ούτε ίχνος θα υπήρχε από θύρσο.
Αλλά γι' αυτά τώρα ας νοιάζονται
άλλες Βάκχες.

ΧΟΡΟΣ

Πολλές το θείο έχει μορφές.
Πολλά είναι τ' ανέλπιστα που δίνουν οι θεοί
και σε όσα πιστεύουμε δεν έρχεται εκπλήρωση,
κι όσα δεν αναμένουμε εκείνα πραγματοποιούνται.
Τούτα τα πράγματα αυτή την έκβαση είχαν.